

KFS 50:6 - Avgifter för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och trygghetslarm

Inledning

§ 1

Ekerö kommun tar ut avgift för service- och/eller omvårdnadsinsatser i ordinärt boende (hemtjänst), omvårdnadsavgift för boende i vård- och omsorgsboende och trygghetslarm.

Avgiften får inte överstiga kommunens självkostnad för att producera tjänsten.

Samtliga avgifter omfattas av högkostnadsskyddet.

Kommunal författningssamling (KFS) kompletteras med tillämpningsanvisningar som beslutas av socialchef. Anvisningarna uppdateras årligen med nya belopp utifrån förändringar i nationella pris- och förbehållsbelopp.

Ekerö kommun tillämpar ett förskjutet avgiftsår, 1 april t o m 31 mars.

§ 2

Avgiftspliktig är den person som genom beslut enligt socialtjänstlagen (2001:463) av Ekerö kommun erhåller insatser i form av insatser i ordinärt boende, vård- och omsorgsboende eller trygghetslarm.

Lagstiftning

§ 3

Kommunens avgiftssystem och dess riktlinjer för avgifter inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende och för trygghetslarm styrs främst av socialtjänstlagen (SoL).

Prisbasbelopp

§ 4

De belopp som används för att beräkna avgiftsnivåer för insatser inom hemtjänst och för trygghetslarm är knutna till prisbasbeloppet som anges i 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Högekostnadsskydd/avgiftstak

§ 5

I SoL anges ett högekostnadsskydd i form av en högsta avgift för insatser inom ordinärt och vård- och omsorgsboende, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Avgiften får per månad uppgå till högst en tolftedel av 54 procent (0,5392) av prisbasbeloppet. Det utgör kommunens avgiftstak (maxtaxa).

Taket förändras årligen med prisbasbeloppets förändring.

Samtliga biståndsbedömda insatser räknas in i avgiftstaket förutom avgifter för kost.

Förbehållsbelopp

§ 6

I 8 kap. 6 § socialtjänstlagen anges att kommunen ska se till att avgifter för insatser i ordinärt boende, dagverksamhet samt vård- och omsorg, tillsammans med avgifter för kommunal hälso- och sjukvård, inte uppgår till ett större belopp än att den enskilde förbehålls tillräckliga medel för personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp).

Hur förbehållsbeloppet ska beräknas framgår av 8 kap. 7 § SoL. I första stycket anges att boendekostnaden ska beräknas för sig och att övriga normala levnadskostnader ska beräknas med ledning av ett minimibelopp. Summan av minimibeloppet och boendekostnaden utgör således den enskildes förbehållsbelopp.

När makar lever i skilda hushåll, t ex när den ena maken har flyttat till vård- och omsorgsboende, ska de betraktas som ensamstående.

Förbehållsbelopp – boendekostnad

§ 7

Den enskilde ska förbehållas den faktiska boendekostnaden.

Boendekostnaden beräknas enligt den metod Pensionsmyndigheten använder vid ansökan om bostadstillägg för pensionärer. I Pensionsmyndighetens beräkning av boendekostnad är kostnaden för hushållsel alltid avdragen och räknas som privat konsumtion.

Förbehållsbelopp – minimibelopp

§ 8

Minimibeloppet ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet (PBB) för ensamstående, eller 1,1446 gånger PBB för var och en av sammanlevande makar och sammanboende. Uttrycket normala levnadskostnader används för att markera att det är fråga om schabloniserade kostnader, som i huvudsak grundar sig på Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget.

I förbehållsbeloppet ingår utgifter för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Minimibeloppet förändras årligen med prisbasbeloppets förändring.

I 8 kap. 8 § SoL anges att kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 8 kap. 7 § andra stycket.

I 8 kap. 8 § SoL anges att kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 8 kap 7 § tredje stycket därför att:

- kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet
- kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i vård- och omsorgsboende
- posten tillhandahålls kostnadsfritt

Ökning av förbehållsbelopp – fördyrade kostnader för kost

§ 9

I 8 kap. 8 § 1 st. SoL anges att kommunen under vissa förutsättningar kan höja minimibeloppet om den enskilde på grund av vissa omständigheter är i behov av ytterligare medel. Förutsättningen är att kostnaden ska vara varaktig.

Det innebär att då den enskilde bor på vård- och omsorgsboende och därmed är beviljad heldygnskost ska ett tillägg göras till minimibeloppet p g a fördyrad kost. Detsamma gäller för enskilda som är beviljad kost i ordinärt boende/matportioner.

För boende på vård- och omsorgsboende beräknas tillägget som mellanskillnaden mellan kostavgiften och konsumentverkets beräknade matkostnader för personer i olika åldersgrupper.

För enskilda som är beviljade matportioner i ordinärt boende beräknas tillägget som mellanskillnaden mellan avgiften för matportion i ordinärt boende och konsumentverkets beräknade matkostnader av vad ett huvudmål ska kosta för personer i olika åldersgrupper.

Yngres (<65 år) eventuella behov av högre förbehållsbelopp

§ 10

Vid bedömning av förbehållsbelopp för yngre personer med funktionsnedsättning ska beaktas om högre levnadsomkostnader föreligger. Detta ska ske med hänsyn till eventuell handikappersättning (både arvodesdel och omkostnadsdel) och andra bidrag med anledning av funktionsnedsättningen.

Enligt proposition 2000/2001:149 (sidan 41) bör levnadsomkostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger förbehållsbeloppet med 10 procent. I Ekerö kommun gäller detta generellt vid samtliga avgiftsberäkningar för yngre personer med funktionsnedsättning.

Äldres (> 65 år) eventuella behov av högre förbehållsbelopp

§ 11

Vid bedömning av förbehållsbelopp för äldre personer med funktionsnedsättning ska beaktas om högre levnadsomkostnader föreligger. Exempel på när högre förbehållsbelopp kan bli aktuellt:

- Underhållskostnad för minderåriga barn
- Kostnader för god man
- Fördyrad kost
- Fördyrad sjukvårdskostnad som inte omfattas av högkostnadsskyddet
- Kostnaden ska styrkas med arvodesbeslut och/eller den enskildes förenklade skattedeklaration, läkarintyg och kvitton.

Avgifter

§ 12

Avgift för service- och omvårdnadsinsatser debiteras den som tar del av insatserna. Den enskildes avgiftsutrymme avgör vilken avgift som denne ska debiteras.

I de fall personer som bor tillsammans och båda har insatser i ordinärt boende (hemtjänst) betalar var och en avgift för sin del av insatserna.

För makar gäller att bådass inkomst räknas ihop och delas med två vid beräkning av avgiftsutrymmet. Detta gäller inte för sammanboende/syskon där var och ens inkomst ligger till grund för beräkning av avgiftsutrymmet.

På vård- och omsorgsboende debiteras boende en fast kostnad för omvårdnad som motsvarar högsta avgift enligt maxtaxan. Boende på vård- och omsorgsboende debiteras även hyra enligt hyreslagen eller boendeavgift enligt maxtaxan samt heldygnskost.

Avgifter för insatser i ordinärt boende (hemtjänst)

§ 13

Avgiften för service- och omvårdnadsinsatser i ordinärt boende är en timtaxa som motsvarar 7,74 procent av PBB/12. Avgiften justeras årligen med utgångspunkt från förändringen av PBB.

Avgifter för trygghetslarm i ordinärt boende

§ 14

Avgiften för trygghetslarm i ordinärt boende uppgår till 5,8 procent av PBB/12. Avgiften justeras årligen med utgångspunkt från förändringen av PBB.

I avgiften för trygghetslarm ingår installation, service, utrycknings-kostnader och batterier. Uppsätlig skada på, eller förlust av larmutrustning ersätts av innehavaren.

Avgift debiteras från o m dag för installation till den dag larmet återlämnas till kommunen. Larmet ska efter avslut återlämnas till kommunen inom en månad. Avgiftsdebiteringen för trygghetslarm avslutas vid datum för inflyttning på vård- och omsorgsboende. Förseningsavgift motsvarande ordinarie larmavgift debiteras månadsvis om larmet inte återlämnas. Tidsram för återlämning ska anges när larmet installeras.

Avgifter för vård- och omsorgsboende

§ 15

Beslut om insatser i vård- och omsorgsboende är individuellt vilket också gäller för beslutet om avgift. Det innebär att make/maka och sammanboende betalar avgift var för sig även om de bor tillsammans i en lägenhet för vård- och omsorgsboende, förutsatt att båda har beslut om vård- och omsorgsboende.

Avgift för kost tillkommer.

Sista månadsavgiften vid avslut reduceras med utgångspunkt från när hjälpen avslutas.

Beräkning av avgiftsutrymme

§ 16

Ensamboende

Den enskildes inkomst utgör avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som ensamboende.

Makar som sammanbor

Båda parter inkomster läggs samman. Den delas sedan mellan parterna och respektive hälft utgör var och ens avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som sammanboende.

Makar som bor åtskilda p.g.a. vårdbehov

Vid en parts boende och omvårdnad i vård- och omsorgsboende eller annat alternativ läggs bådars inkomster samman, delas och respektive hälft utgör var och ens avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme.

Bostadsbidrag/bostadstillägg ska delas jämt mellan makar.

I ansökan om bostadstillägg anges om brukaren är gift, men lever åtskilda. Garantipensionen räknas i de fallen om till samma belopp som ensamstående, oavsett om bostadstillägg beviljas eller inte. Förbehållsbelopp som ensamboende.

Avsteg från regeln kan göras utifrån att hänsyn t ex ska tas till den kvarvarande partens ekonomi när den ena parten flyttar till vård- och omsorgsboende. Då kan reglerna nedan bli tillämpliga.

Makar som valt att bo åtskilda

Var och ens inkomst utgör avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som ensamboende.

Sammanboende

Var och ens inkomst utgör avgiftsunderlag vid beräkning av avgiftsutrymme. Förbehållsbelopp som sammanboende.

§ 17

Beräkning av avgiftsutrymmet (SoL 8 kap § 4, 6-8):

- + Nettoinkomst (inkl. ev. bostadstillägg eller motsvarande)
- (minus) boendekostnad
- (minus) minimibeloppet (schablon)
- +/- ev korrigerings av minimibeloppet
- = Disponibelt avgiftsutrymme

Reducering av avgifter vid frånvaro

§ 18

Omvårdnadsavgiften vid vård- och omsorgsboende reduceras vid sammanhängande frånvaro 1 mån eller mer. Avgiften delas då med månadens dagar och multipliceras med antalet dagar med insats.

Omvårdnadsavgiften vid vård- och omsorgsboende ska även reduceras med utgångspunkt från:

- När under månaden insatserna påbörjas
- Från tidpunkt när insatsen avslutats
- Vid frånvaro för slutenvård vid regionen eller liknande från första hela dagen

Kostavgiften vid vård- och omsorgsboende reduceras vid frånvaro under beslutsperioden från första hela dagen.

Avgift för matdistribution i ordinärt boende reduceras vid sammanhängande frånvaro för slutenvård vid region eller liknande under en månad eller mer. Avgiften ska då delas med månadens dagar och multipliceras med antalet dagar med insats.

Uppgifter om reduktion ska lämnas av respektive chef eller av denne delegerad person.

Debitering – tid för debitering

§ 19

Debitering av omvårdnadsavgift för insatser i vård- och omsorgsboende sker den månad insatserna ges med eventuell justering månaden efter. Avgifter för insatser i ordinärt boende, inklusive kostavgifter, debiteras månaden efter det att insatsen har utförts.

De första avgiftsdebiteringarna kan vara preliminära i avvaktan på att fullständiga uppgifter för avgiftsunderlaget finns att tillgå.

Debitering – lägsta avgift, tilläggsdebitering, återbetalning mm

§ 20

Enligt 8 kap. 9 § SoL ska kommunen ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet.

Lägsta avgift som debiteras är 100 kr/månad. Lägre belopp ackumuleras och debiteras när beloppet överstiger 100 kr/månad.

Ingen tilläggsdebitering bakåt i tiden sker i de fall där kommunen har gjort fel. Avgiften ändras fr o m den månad då felet har upptäckts.

Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga uppgiften beror på att den enskilde har lämnat felaktiga uppgifter till kommunen eller inte har lämnat in några uppgifter alls.

I de fall kommunen gjort fel sker återbetalning för den tid den enskilde betalat fel avgift från och med att felet uppmärksammas. För längre tid tillbaka görs en individuell prövning av kommunens socialchef.

Fr o m den månad felet uppmärksammas ska återbetalningar göras när den enskilde gjort fel. Exempelvis om fakturan hunnit gå ut till den enskilde.

Överklagan

§ 21

Den enskilde har rätt att överklaga individuella beslut rörande avgiftens storlek, avgiftsändring som inte beror på ändringar i prisbasbeloppet, beräkning av avgiftsunderlag, beräkning av boendekostnad och beräkning av minimibelopp hos allmän förvaltningsdomstol, enligt 16 kap. § 3 SoL.

Fastställd av Ekerö kommunfullmäktige 2019-11-28
Dnr KS19-178

Gäller fr o m 2020-04-01
